

Sygn. akt III CNP 9/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z powództwa K. Ż.
przeciwko A. W. i K. W.
o stwierdzenie nieważności umowy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 sierpnia 2018 r.,
na skutek skargi powódki
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w N.
z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt III Ca [...],

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy w N., VII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w M. oddalił powództwo K. Ż. skierowane przeciwko pozwanym A. W. i K. W. o ustalenie nieważności umowy sprzedaży nieruchomości. Apelację powódki od tego orzeczenia Sąd Okręgowy w N. oddalił wyrokiem z dnia 13 grudnia 2017 r.

Od tego wyroku powódka wniosła w dniu 30 kwietnia 2018 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, zarzucając w szczególności „oczywiste” naruszenie wielu przepisów kodeksu cywilnego w związku z przepisami ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1007), oraz podnosząc, że zaskarżony

wyrok jest „oczywiście niezgodny” z art. 58 § 1 w związku z art. 46 § 1, art. 195, 198 i 199 k.c., a także z art. 24 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Skarżąca wskazała również, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, gdyż w niniejszej sprawie nie przysługiwała skarga kasacyjna ani nie wystąpiły podstawy wznowienia postępowania przewidziane w art. 401, 401¹, 403 i 416¹ k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - pomijając inne ograniczenia - jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wymaganie to wynika z przyjętego przez prawodawcę założenia, że odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji i art. 417¹ § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy strona poszkodowana uczyniła wszystko co możliwe, aby nie dopuścić do powstania szkody. Inaczej mówiąc, obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może - w wypadku wystąpienia szkody - uzasadniać odpowiedzialność państwa. Pogląd ten odpowiada również tezie, że państwo demokratyczne, o rozwiniętym pierwiastku obywatelskim, musi wymagać od członków wspólnoty dbania o swoje prawne interesy i korzystania z dostarczanych przez prawo środków, w tym oczywiście środków zaskarżenia.

Wnosząc skargę, powódka przeoczyła, że w dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem skargi, do polskiego systemu prawnego wprowadzono kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, tj. skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażąco naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz.U. z 2018 r., poz. 5 ze zm. - dalej „ustawa o SN”). Zważywszy, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ k.p.c. w związku z art. 95 ustawy o SN - prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i orzeczenia

na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny „szkody judykacyjnej”, jest oczywiste, iż spełniając wymagania określone art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej.

Mając ponadto na względzie, że przyczyny uwzględnienia skargi nadzwyczajnej są zbieżne przyczynami uwzględnienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 89 § 1 pkt 1 i 2 ustawy o SN), a także biorąc pod uwagę unormowanie zawarte w art. 89 § 4 ustawy o SN, należy przyjąć, iż poczynawszy od dnia 4 kwietnia 2018 r. strona wnosząca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wypełniając obowiązek przewidziany w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że złożyła do uprawnionego organu (art. 89 § 2 ustawy o SN) wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony. Niewykazanie tej okoliczności powoduje odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn orzeczono, jak na wstępie.

jw